

Αντωνία Φοράρη
Σεμινάριο ΕΜΕ Μουσικής
09/17

Μελετήθηκαν

- Αναλυτικά Προγράμματα
- Εξεταστικά Δοκίμια
- Διεθνείς Εξετάσεις
- Προγράμματα Σπουδών Πανεπιστημίων

Να διασφαλιστούν

- Αντιστοιχία με το εξωτερικό
- Εκπαιδευτική Μεταρρύθμιση

Στο πλαίσιο ΝΩΠ

6η Δέσμη = 4ωρο

και

Μουσικά Σχολεία = 6ωρο

ΕΠΩΝΥΜΟ: _____
ΟΝΟΜΑ: _____ Αρ. _____
ΣΧΟΛΕΙΟ: _____
ΤΑΞΗ ΚΑΙ ΤΥΠΗΜΑ: _____

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΛΕΥΚΩΣΙΑ**

ΠΑΓΚΥΠΡΙΕΣ ΓΡΑΠΤΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2017
Εξεταστικό Δοκίμιο

Εξεταζόμενο Μάθημα: ΘΕΜΑΤΑ ΜΟΥΣΙΚΗΣ
Ημερομηνία: Τετάρτη, 10 Μαΐου 2017
Ώρα Εξέτασης: 07:45 - 11:00
Χρόνος: 3 ώρες και 15 λεπτά

Οδηγίες:

- Το εξεταστικό δοκίμιο αποτελείται από 22 (είκοσι-δυο) σελίδες.
- Να απαντήσετε σε ΟΛΑ τα ερωτήματα που υπάρχουν στο εξεταστικό δοκίμιο.
- Πάντα οι τελικές απαντήσεις να γραφτούν στο τετραγωνάκι απαντήσεων, με μπλε μολύβι.

ΒΑΘΜΟΣ

Αριθμητικός: _____
Ολογράφως: _____

ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΤΗΣ

Όνομα: _____
Υπογραφή: _____
Σχολείο: _____

Τράπεζα Ερωτήσεων

Μάθημα Κατεύθυνσης

Εξεταστικό Δοκίμιο

Δεστές Επιτυχίας & Επάρκειας

ΑΚΟΥΣΤΙΚΑ

- Εντοπισμός και καταγραφή
  - ρυθμικών, μελωδικών και αρμονικών στοιχείων
  - βαθμίδων και αρμονικών συνδέσεων
  - αρχικής τονικότητας και μετατροπιών
- κ.ά.

ΑΡΜΟΝΙΑ - ΜΟΥΣΙΚΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ

- Αρμονική ανάλυση έργων
- Εντοπισμός αρμονικών λαθών
- Εντοπισμός και συμπλήρωση πτώσεων
- κ.ά.

ΜΟΥΣΙΚΟΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΙ

- νέα μουσικά στιλ
- ως έχουν

Αντικείμενα Μαθήματος	Βαρύτητα
1. Ακουστικά	+ 30%
2. Αρμονία - Μουσική Δημιουργία	+ 30%
3. Μουσικοί Πολιτισμοί	- 40%

Δομή Εξεταστικού Δοκιμίου	Βαρύτητα
ΜΕΡΟΣ Α: Ακουστικό Μέρος	45%
• Ακουστικά	(30%)
• Μουσικοί Πολιτισμοί	(15%)
ΜΕΡΟΣ Β:	30%
• Αρμονία - Μουσική Δημιουργία	
ΜΕΡΟΣ Γ:	25%
• Μουσικοί Πολιτισμοί	

Εξεταστικό Δοκίμιο

- Εντοπισμός και καταγραφή ρυθμικών, μελωδικών και αρμονικών στοιχείων

Ενδεικτική Άσκηση

(α) Κυκλώστε τα δύο ρυθμικά λάθη που υπάρχουν στην καταγραφή της πιο κάτω μελωδίας που θα ακούσετε

(β) Στη συνέχεια, καταγράψτε την ορθά

Εξεταστικό Δοκίμιο

- Άσκηση: Να εντοπίζουν και να καταγράφουν ρυθμικά, μελωδικά και αρμονικά στοιχεία = **Ειδικός**
- Να αναπτύξουν τις ακουστικές τους δεξιότητες = **Γενικός**

Δείκτες Επιτυχίας

Διδασκαλία

Ρυθμός:

- Μέτρα: 4/4, 2/4, 3/4 κ.λπ.
- Αξίες: τέταρτα, δύο όγδοα, μισό, κ.λπ.

Μελωδία: κ.λπ.

Αρμονικά: κ.λπ.

Δείκτες Επάρκειας

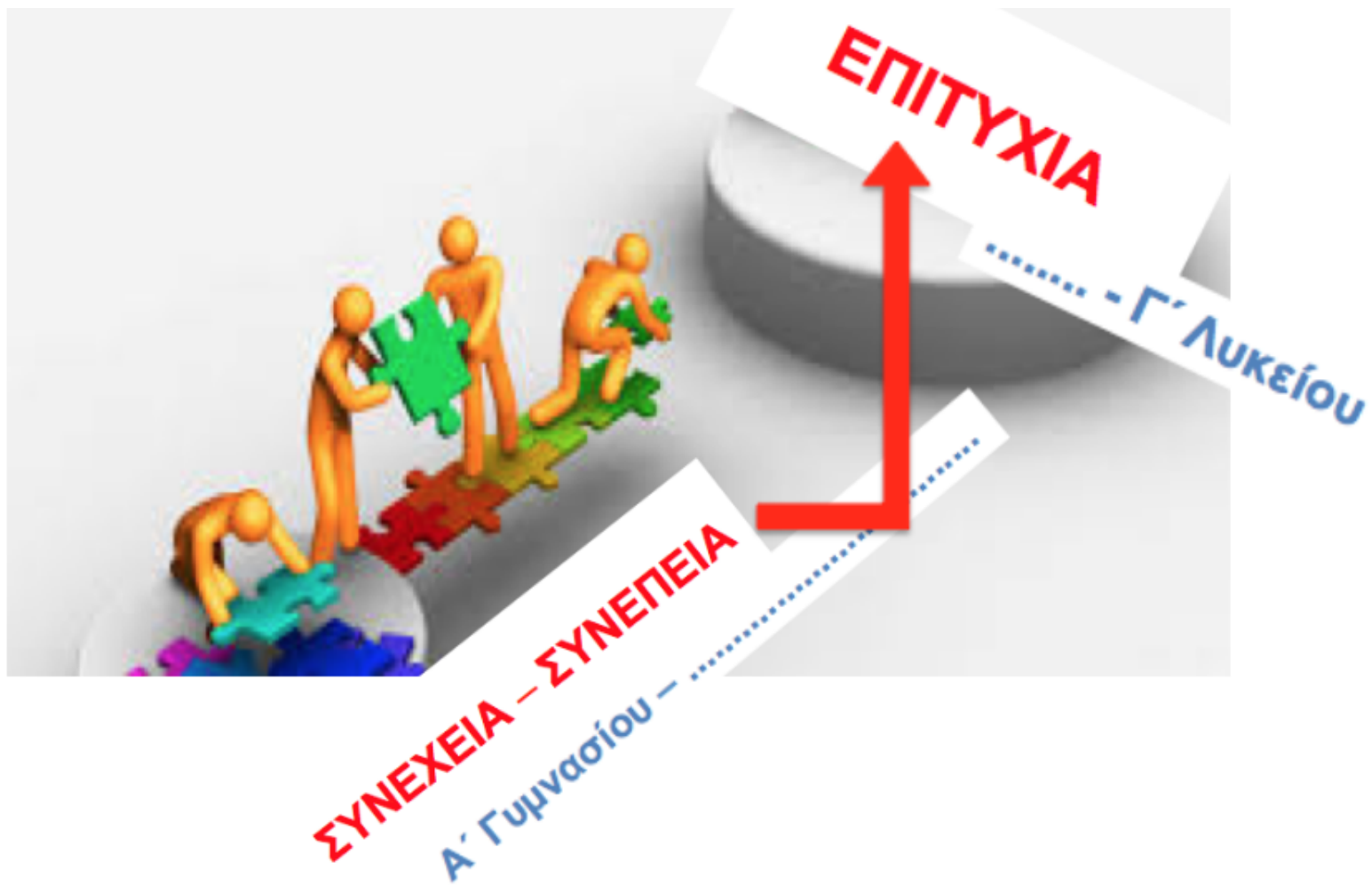

ΜΟΥΣΙΚΗ		
Β' Λυκείου		
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ	ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΑ ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ	
	Οι μαθητές/τριες να είναι σε θέση να:	Διδακτέα: Πληροφορίες, Έννοιες, Δεξιότητες, Στρατηγικές/Τρόπος σκέψης, Στάσεις, Αξίες
3. Να αναπτύξουν τις ακουστικές τους δεξιότητες, ώστε να εντοπίζουν ακουστικά στοιχεία της μουσικής και να ανταποκρίνονται σε αυτά με μουσικό τρόπο.	<p>3.3 εντοπίζουν και να καταγράφουν μουσική που ακούν, χρησιμοποιώντας τις μουσικές τους γνώσεις και δεξιότητες. Dictée</p> <p>Σημ.: οι Δείκτες Επάρκειας που εμφανίζονται υπογραμμισμένοι (_____) δεν αφορούν στη διδασκαλία των 4 διδακτικών περιόδων (δ.π.) στη Γενική Παιδεία, αλλά των 6 δ.π. στα Μουσικά Σχολεία</p>	<p>Ρυθμός</p> <ul style="list-style-type: none"> Μέτρα: 4/4, 2/4, 3/4, 3/8, 6/8 Αξίες: <p>Μελωδία</p> <ul style="list-style-type: none"> Διαστήματα: 1^{ης} (ταυτοφωνία), 8^{ης}, 2ας μικρής, 2ας μεγάλης, 2ας αυξ. μικρής και 3^{ης} μεγάλης, 4^{ης} καθαρής, 5^{ης} καθαρής Τονικές μελωδίες σε υείζονες μένουν δύο (3) διέσεις/υφέσεις. σε φυσικι

Δείκτες Επιτυχίας και Επάρκειας

- Επίσημο έγγραφο Εκπαιδευτικής Πολιτικής
- Απαιτούν μελέτη σε βάθος
- Αυτονομία: ρεπερτόριο, σχέδιο μαθήματος, διδακτικό στιλ
- Έλεγχος: Μαθησιακά Αποτελέσματα - Λογοδότηση

Αυτί

Αξίες

Αυτί

Αξίες

2
4

ti ti ti ta ti ti ta ta taa ta ti ti tai ti ti ti ti ta ta ta

Αυτί

Αξίες

Αυτί

Αξίες

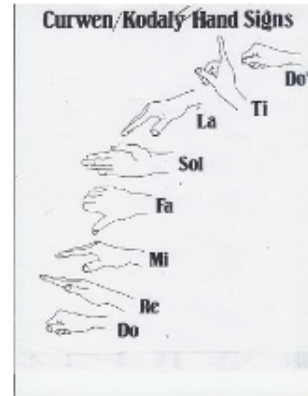
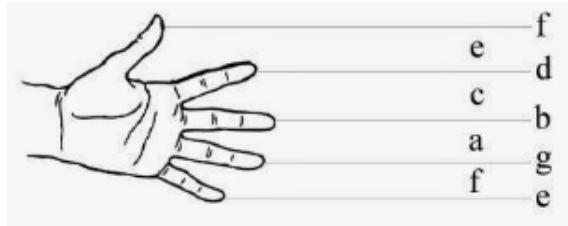
Γραφική σημειογραφία

Επίσημη σημειογραφία

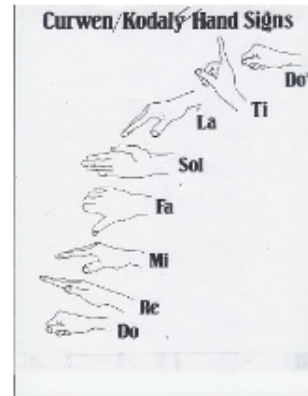
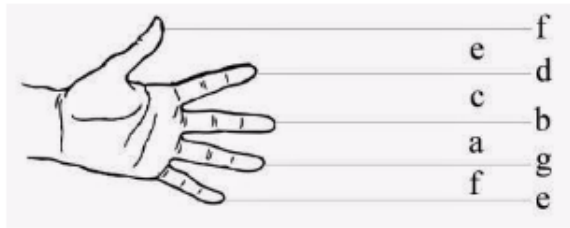

Αυτί

Νότες

Αυτί

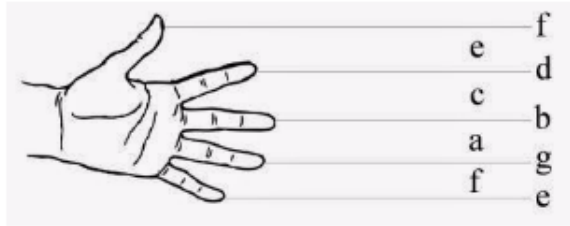
Νότες

Γραφική

s l t d' t l s f m s f m r r m f s l s l s

Αυτί

Νότες

Γραφική

Επίσημη

ΑΥΤΙ

Ακούν

Κάνουν

ΠΑΡΤΙΤΟΥΡΑ

Βλέπουν

Διαβάζουν

Γράφουν

Folkestad, G. (2006): Οι **τυπικές** και οι **άτυπες** διαδικασίες μάθησης δεν θα πρέπει να θεωρούνται **ως ένα δίπολο**, αλλά ως **δύο πόλοι του ίδιου συνεχούς**.

(μετάφραση - προσαρμογή)

Παγκύπριες Εξετάσεις 2018

Εφαρμογή ΔΕΕ φέτος και στις δύο εξετάσεις
Οδηγός Σπουδών

Εξετάσεις Πρόσβασης

Ίδια δομή εξεταστικού δοκιμίου
Αλλαγή την επόμενη σχολική χρονιά

Εξετάσεις Απόλυσης

- **Αλλαγή στο στιλ ερωτήσεων**
- **Αποστολή δειγματικών ερωτήσεων, άμεσα**

-
- Τι είναι το ρετσιτατίβο/ άρια;
  - Σε ποια περίοδο ανήκει ο Χ συνθέτης;
  - Να γράψετε τα τρία μέρη της μορφής Χ;
  - Γράψετε τον ορισμό του μπάσο κοντίνουο;

-
1. Εντοπίζουν (μάτι, αυτί), Περιγράφουν, Αναλύουν (Ορίζουν, ονοματίζουν)
  2. Εφαρμόζουν
  3. Δημιουργούν
  4. Αξιολογούν, Κρίνουν, Σχολιάζουν

Αντωνία Φοράρη
Σεμινάριο ΕΜΕ Μουσικής
09/17

2. Τραγούδι 3. Εκτέλεση 4. Σύνθ./Αυτοσχ.

Βαθμίδα 5:
Β' - Γ' Λυκείου

ΑΚΡΟΑΣΗ

Βαθμίδα 4 (Β' Γυμνασίου – Α' Λυκείου)

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ	ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ	ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΑ ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ	Δειγματικές Δραστηριότητες
	Οι μαθητές και οι μαθήτριες να είναι σε θέση να:	Διδακτέα: Πληροφορίες, Έννοιες, Δεξιότητες, Στρατηγικές/Τρόπος σκέψης, Στάσεις/Αξίες	
<p>1. Να αναπτύξουν τις ακουστικές τους δεξιότητες, ως μια διαδικασία ακουστικής σκέψης*</p> <p><i>* Η ανάπτυξη των ακουστικών δεξιοτήτων νοείται ως μία γνωστική διαδικασία που αφορά στην ακουστική σκέψη. Περιλαμβάνει τη λήψη, την κατανόηση, την ανταπόκριση και την απομνημόνευση της μουσικής κατά την πασανωνία</i></p>	<p>1.1 μιμούνται μουσικά σχήματα</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ρυθμικά, μελωδικά και αρμονικά σχήματα <ul style="list-style-type: none"> ο Ρυθμικές συλλαβές ο Ρυθμός λόγου ο Σχετικό Solfa Σύστημα (κινητό ντο) • Πιστή μίμηση: ηχώ - αντίλαλος, Α-Α 	<p>Ρυθμικό σχήμα</p> <ul style="list-style-type: none"> • Μουσικοί κύκλοι <p>Μελωδικό σχήμα (χρήση κινητού ντο)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Μιμούνται σχήματα ακολουθώντας τις νότες που δείχνει ο εκπαιδευτικός σε παλαμοπεντάγραμμο • Μιμούνται σχήματα «διαβάζοντας» τις νότες από διαδοχικές θέσεις του κεντού

ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ	
<p>Διδακτέα: Πληροφορίες, Έννοιες, Δεξιότητες, Στρατηγικές/Τρόπος σκέψης, Στάσεις/Αξίες</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Ρυθμικά, μελωδικά και αρμονικά σχήματα <ul style="list-style-type: none"> ○ Ρυθμικές συλλαβές ○ Ρυθμός λόγου ○ Σχετικό Solfa Σύστημα (κινητό ντο) • Πιστή μίμηση: ηχώ - αντίλαλος, Α-Α 	<p>Ρυθμικό σχήμα</p> <ul style="list-style-type: none"> • Μουσικοί κύκλοι <p>Μελωδικό σχήμα (χρήση κινητού ντο)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Μιμούνται σχήματα ακολουθώντας τις νότες που δείχνει ο εκπαιδευτικός σε παλαμοπεντάγραμμο • Μιμούνται σχήματα «διαβάζοντας» τις νότες από διαφορετικές θέσεις του ντο

ΜΟΥΣΙΚΗ

Β΄ Λυκείου

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ		ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΑ ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ
	Οι μαθητές/τριες να είναι σε θέση να:	Διδακτέα: Πληροφορίες, Έννοιες, Δεξιότητες, Στρατηγικές/Τρόπος σκέψης, Στάσεις, Αξίες
1. Να ακολουθούν διαδικασίες μουσικού γραμματισμού , ώστε να κατανοούν τα στοιχεία της μουσικής.	1.1 επιδεικνύουν γνώσεις και δεξιότητες που αφορούν στα χαρακτηριστικά του Ρυθμού και του Μέτρου .	<p>Σημείωση: Οι συγκεκριμένοι Δείκτες Επάρκειας αφορούν αποκλειστικά στον εντοπισμό και την περιγραφή τους από τον/την μαθητή/τρια. Όπου απαιτείται η εφαρμογή τους από τον/τη μαθητή/τρια, δηλώνεται από τον σχετικό Δ.Ε.Ε. 3.3 (Ακουστικές Δεξιότητες).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Παλμός • Διάρκεια: όλες οι ρυθμικές αξίες (φθογγόσημα και παύσεις) • Έμφαση, τονισμοί και εσωτερική διάταξη μέτρου • Μέτρα: απλά, σύνθετα, μεικτά • Ρυθμικά σχήματα και φαινόμενα (π.χ. , τρίηχο, συγκοπή, αντιχρονισμοί, swing feel) • Μετρικός οπλισμός • Μετρικές μετατροπές • Σχέση ρυθμού και λόγου • Πολυρρυθμία
	1.2 επιδεικνύουν γνώσεις και δεξιότητες που αφορούν στα χαρακτηριστικά της Μελωδίας .	<p>Σημείωση: Οι συγκεκριμένοι Δείκτες Επάρκειας αφορούν αποκλειστικά στον εντοπισμό και την περιγραφή τους από τον/την μαθητή/τρια. Όπου απαιτείται η εφαρμογή τους από τον/τη μαθητή/τρια, δηλώνεται από τον σχετικό Δ.Ε.Ε. 3.3 (Ακουστικές Δεξιότητες).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Τονικό ύψος, κλαβιέ πιάνου, ρεζίτρο, μεσαίο ντο • Κλειδί Σολ, Φα και Ντο της άλτο και του τενόρου • Βοηθητικές γραμμές • Μελωδικά διαστήματα <ul style="list-style-type: none"> ο ανιόντα, κατιόντα ο ποιοτικός και ποσοτικός τους χαρακτήρας ο σύμφωνα, διάφωνα ο αναστροφή διαστημάτων

ΜΟΥΣΙΚΗ

Β΄ Λυκείου

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ		ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΑ ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ
	Οι μαθητές/τριες να είναι σε θέση να:	Διδακτέα: Πληροφορίες, Έννοιες, Δεξιότητες, Στρατηγικές/Τρόπος σκέψης, Στάσεις, Αξίες
1. Να ακολουθούν διαδικασίες μουσικού γραμματισμού , ώστε να κατανοούν τα στοιχεία της μουσικής.	1.1 επιδεικνύουν γνώσεις και δεξιότητες που αφορούν στα χαρακτηριστικά του Ρυθμού και του Μέτρου .	<p>Σημείωση: Οι συγκεκριμένοι Δείκτες Επάρκειας αφορούν αποκλειστικά στον εντοπισμό και την περιγραφή τους από τον/την μαθητή/τρια. Όπου απαιτείται η εφαρμογή τους από τον/τη μαθητή/τρια, δηλώνεται από τον σχετικό Δ.Ε.Ε. 3.3 (Ακουστικές Δεξιότητες).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Παλμός • Διάρκεια: όλες οι ρυθμικές αξίες (φθογγόσημα και παύσεις) • Έμφαση, τονισμοί και εσωτερική διάταξη μέτρου • Μέτρα: απλά, σύνθετα, μεικτά • Ρυθμικά σχήματα και φαινόμενα (π.χ. , τρίηχο, συγκοπή, αντιχρονισμοί, swing feel) • Μετρικός οπλισμός • Μετρικές μετατροπές • Σχέση ρυθμού και λόγου • Πολυρρυθμία
	1.2 επιδεικνύουν γνώσεις και δεξιότητες που αφορούν στα χαρακτηριστικά της Μελωδίας .	<p>Σημείωση: Οι συγκεκριμένοι Δείκτες Επάρκειας αφορούν αποκλειστικά στον εντοπισμό και την περιγραφή τους από τον/την μαθητή/τρια. Όπου απαιτείται η εφαρμογή τους από τον/την μαθητή/τρια, δηλώνεται από τον σχετικό Δ.Ε.Ε. 3.3 (Ακουστικές Δεξιότητες).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Τονικό ύψος, κλαβιέ πιάνου, ρεζίτρο, μεσαίο ντο • Κλειδί Σολ, Φα και Ντο της άλτο και του τενόρου • Βοηθητικές γραμμές • Μελωδικά διαστήματα <ul style="list-style-type: none"> ο ανιόντα, κατιόντα ο ποιοτικός και ποσοτικός τους χαρακτήρας ο σύμφωνα, διάφωνα ο αναστροφή διαστημάτων

Συνοπτικά

Αναλυτικά

Δείκτες Επιτυχίας

1. Μουσικός Γραμματισμός
2. Μουσικοί Πολιτισμοί
3. Ακρόαση
4. Εκτέλεση
5. Μουσική Δημιουργία
6. Στάσεις

ΜΟΥΣΙΚΗ		
Β΄ Λυκείου		
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ		Γ΄ Λυκείου ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΑ ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ
Κοινοί για Β΄ και Γ΄ Λυκείου		Οι μαθητές/τριες να είναι σε θέση να:
1. Να ακολουθούν διαδικασίες μουσικού γραμματισμού , ώστε να κατανοούν τα στοιχεία της μουσικής.		<p>Διδακτέα: Πληρ Κοινοί και Διαφορετικοί ιτηγικές/Τρόπος σκέψης, Στάσεις, Αξίες</p> <p>Σημείωση: Οι συγκεκριμένοι Δείκτες Επάρκειας αφορούν αποκλειστικά στον εντοπισμό και την περιγραφή τους από τον/την μαθητή/τρια. Όπου απαιτείται η εφαρμογή τους από τον/τη μαθητή/τρια, δηλώνεται από τον σχετικό Δ.Ε.Ε. 3.3 (Ακουστικές Δεξιότητες).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Παλμός • Διάρκεια: όλες οι ρυθμικές αξίες (φθογγόσημα και παύσεις) • Έμφαση, τονισμοί και εσωτερική διάταξη μέτρου • Μέτρα: απλά, σύνθετα, μεικτά • Ρυθμικά σχήματα και φαινόμενα (π.χ. , τρίχο, συγκοπή, αντιχρονισμοί, swing feel) • Μετρικός σπλισμός • Μετρικές μετατροπές • Σχέση ρυθμού και λόγου • Πολυρρυθμία
	1.1	<p>επιδεικνύουν γνώσεις και δεξιότητες που αφορούν στα χαρακτηριστικά του Ρυθμού και του Μέτρου.</p> <p>Σημείωση: Οι συγκεκριμένοι Δείκτες Επάρκειας αφορούν αποκλειστικά στον εντοπισμό και την περιγραφή τους από τον/την μαθητή/τρια. Όπου απαιτείται η εφαρμογή τους από τον/τη μαθητή/τρια, δηλώνεται από τον σχετικό Δ.Ε.Ε. 3.3 (Ακουστικές Δεξιότητες).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Τονικό ύψος, κλαβιέ πιάνου, ρεζίστρο, μεσαίο ντο • Κλειδί Σολ, Φα και Ντο της άλτο και του τενόρου • Βοηθητικές γραμμές • Μελωδικά διαστήματα <ul style="list-style-type: none"> ο ανιόντα, κατιόντα ο ποιοτικός και ποσοτικός τους χαρακτήρας ο σύμφωνα, διάφωνα ο αναστροφή διαστημάτων
	1.2	<p>επιδεικνύουν γνώσεις και δεξιότητες που αφορούν στα χαρακτηριστικά της Μελωδίας.</p> <p>Σημείωση: Οι συγκεκριμένοι Δείκτες Επάρκειας αφορούν αποκλειστικά στον εντοπισμό και την περιγραφή τους από τον/την μαθητή/τρια. Όπου απαιτείται η εφαρμογή τους από τον/τη μαθητή/τρια, δηλώνεται από τον σχετικό Δ.Ε.Ε. 3.3 (Ακουστικές Δεξιότητες).</p>

Αξίες

αι

Σημείωση: Οι συγκεκριμένοι Δείκτες Επάρκειας αφορούν αποκλειστικά στον εντοπισμό και την περιγραφή τους από τον/την μαθητή/τρια. Όπου απαιτείται η εφαρμογή τους από τον/τη μαθητή/τρια, δηλώνεται από τον σχετικό Δ.Ε.Ε. 3.3 (Ακουστικές Δεξιότητες).

- Παλμός
- Διάρκεια: όλες οι ρυθμικές αξίες (φθογγόσημα και παύσεις)
- Έμφαση, τονισμοί και εσωτερική διάταξη μέτρου
- Μέτρα: απλά, σύνθετα, μεικτά
- Ρυθμικά σχήματα και φαινόμενα (π.χ. , τρίηχο, συγκοπή, αντιχρονισμοί, swing feel)
- Μετρικός σπλισμός
- Μετρικές μετατροπές
- Σχέση ρυθμού και λόγου
- Πολυρρυθμία

αι

Σημείωση: Οι συγκεκριμένοι Δείκτες Επάρκειας αφορούν αποκλειστικά στον εντοπισμό και την περιγραφή τους από τον/την μαθητή/τρια. Όπου απαιτείται η εφαρμογή τους από τον/τη μαθητή/τρια, δηλώνεται από τον σχετικό Δ.Ε.Ε. 3.3 (Ακουστικές Δεξιότητες).

		<ul style="list-style-type: none"> • Χαρακτηριστικά μελωδίας: <ul style="list-style-type: none"> ο Έκταση: χαμηλότερος και ψηλότερος φθόγγος, σύντομη-μεσαία-πλατιά ο Σχήμα: καμπυλοειδής, κυματοειδής, κατιούσα και ανιούσα κατεύθυνση ο Είδος κίνησης: εξέλιξη μελωδίας, βηματική και αλματική κίνηση ο Μελωδικά στολίδια • Δομή μελωδίας <ul style="list-style-type: none"> ο μοτίβο, φράση, πρόταση, περίοδος, πτώση ο θέμα • Τεχνικές ανάπτυξης μελωδίας: επανάληψη, μίμηση, σμίκρυνση, μεγέθυνση, αντιστροφή (καθρέπτης), αναδρομή (καρκίνος), αντανάδρομή (καθρέπτης-καρκίνος) • Χρωματισμός μελωδίας (word painting)
1.3	επιδεικνύουν γνώσεις και δεξιότητες που αφορούν στα χαρακτηριστικά της Αρμονίας .	<p><i>Σημείωση: Οι συγκεκριμένοι Δείκτες Επάρκειας αφορούν αποκλειστικά στον εντοπισμό και την περιγραφή τους από τον/την μαθητή/τρια. Όπου απαιτείται η εφαρμογή τους από τον/τη μαθητή/τρια, δηλώνεται από τους σχετικούς Δ.Ε.Ε. 3.3 (Ακουστικές Δεξιότητες) και Δ.Ε.Ε. 5.1 (Τονική Αρμονία).</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Συγκερασμένο και ασυγκέραστο σύστημα • Αλλοιώσεις • Διαστήματα: τόνος και ημιτόνιο, μικροδιαστήματα, έλξεις • Αρμονικά διαστήματα, αναστροφή διαστημάτων • Είδη κλιμάκων και τρόποι: μείζονα, ελάσσονα, φυσική ελάσσονα, χρωματική, ολοτονική, πεντατονική, τρόπος του re • Οπλισμός, Τονικότητα, Μετατροπές, Πολυτονικότητα • Βαθμίδες της κλίμακας, Αρίθμηση συγχορδιών, Αρμονική Ανάλυση • Κύκλος των 5ών <ul style="list-style-type: none"> ο σχετικές και ομώνυμες κλίμακες • Διατονικές, χρωματικές, εναρμόνιες κλίμακες • Αρμονικός ρυθμός • Συγχορδίες <ul style="list-style-type: none"> ο Σχήματα, π.χ. block chords, arpeggios, broken chords, alberti bass ο Στοιχεία συγχορδίας: θεμέλιος, μέση, κορυφή, 3^η, 5^η, 7^η, 9^η κ.ο.κ. ο Αρίθμηση συγχορδιών ο Είδη: μείζονες, ελάσσονες, αυξημένες, ελαττωμένες ο Κύριες και δευτερεύουσες συγχορδίες ο Οι λειτουργίες των συγχορδιών στον μείζονα και ελάσσονα τρόπο ο Ευθεία κατάσταση και αναστροφές (πρώτη και δεύτερη αναστροφή) ο Κλειστή και ανοικτή (ευρεία) θέση ο Διαδοχή συγχορδιών ο Επέκταση συγχορδιών, π.χ. με 7^η, 9^η κ.ο.κ.

		<ul style="list-style-type: none"> • Διάνθιση μελωδίας • Πτώσεις • Μετατροπίες • Αλυσίδες • Αρμονικά στοιχεία (π.χ. μπάσο κοντίνουο, οστινάτο, ισοκράτης/πεντάλ, riff)
1.4	επιδεικνύουν γνώσεις και δεξιότητες που αφορούν στα χαρακτηριστικά της Υφής .	<ul style="list-style-type: none"> • πυκνή, αραιή • Είδη: μονοφωνία, ετεροφωνία, πολυφωνία (αντίστιξη), ομοφωνία • Άλλοι όροι, π.χ. αντιφωνία, αντιμελωδία, ισοκράτης (πεντάλ)
1.5	επιδεικνύουν γνώσεις και δεξιότητες που αφορούν στα χαρακτηριστικά της Μορφής ενός έργου.	<ul style="list-style-type: none"> • Επαναλήψεις, αντιθέσεις, παραλλαγές • Μορφοπλαστικά στοιχεία: μοτίβο, θέμα, απάντηση, θεματική ανάπτυξη, αλυσίδα • Τμήματα και μέρη (π.χ. A, AB, ABA, head, intro, outro, solo, impro, coda, break) • Μουσικές φόρμες και δομές, π.χ. μορφή σονάτα
1.6	επιδεικνύουν γνώσεις και δεξιότητες που αφορούν στα χαρακτηριστικά της Ταχύτητας .	<ul style="list-style-type: none"> • Ρυθμική αγωγή, τέμπο • Μετρονόμος, π.χ. ♩ = 66, • Σημάνσεις, π.χ. rit. , • Ιταλική ορολογία, π.χ. Adagio
1.7	επιδεικνύουν γνώσεις και δεξιότητες που αφορούν στα χαρακτηριστικά της Δυναμικής .	<ul style="list-style-type: none"> • Ένταση • Σημάνσεις, π.χ. pp • Ιταλική ορολογία
1.8	επιδεικνύουν γνώσεις και δεξιότητες που αφορούν στα χαρακτηριστικά της Έκφρασης .	<ul style="list-style-type: none"> • Σημάνσεις • Ιταλική ορολογία, π.χ. dolce
1.9	επιδεικνύουν γνώσεις και δεξιότητες που αφορούν στα χαρακτηριστικά της Άρθρωσης .	<ul style="list-style-type: none"> • Σημάνσεις, π.χ. stacc. ή • Ιταλική ορολογία, π.χ. staccato
1.10	επιδεικνύουν γνώσεις και δεξιότητες που αφορούν στα χαρακτηριστικά της Χροιάς .	<ul style="list-style-type: none"> • Μουσικά όργανα: χορδόφωνα, ιδιόφωνα, μεμβρανόφωνα, αερόφωνα, ηλεκτρόφωνα • Φωνή: εκτάσεις, soprano, mezzo soprano, alto, contralto, tenore, baritono, basso • Μουσικά σύνολα: χορωδιακά, μουσικής δωματίου, ορχήστρες (π.χ. παραδοσιακές, συμφωνική ορχήστρα κλασικισμού ή ρομαντισμού)

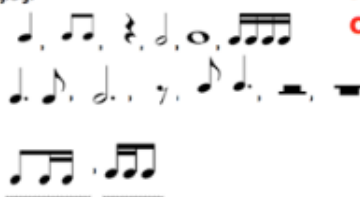
	1. 11	εντοπίζουν και να περιγράφουν τα πιο πάνω μουσικά στοιχεία σε παρτιτούρα .	<ul style="list-style-type: none"> • Ευρωπαϊκή μουσική σημειογραφία • Είδη: Συμβατική σημειογραφία, προσωπική σημειογραφία, γραφική παρτιτούρα • Παρτιτούρα, Οδηγός (lead sheet) • Παρτιτούρες: μουσικών συνόλων, συμφωνικής ορχήστρας • Μουσική γλώσσα: ορολογία, λεξιλόγιο (βλ. Δ.Ε.Ε. 1.1 - 1.10)
	1.12	χρησιμοποιούν τη μουσική τεχνολογία ως εργαλείο ώστε να κατανοούν, να χρησιμοποιούν και να βελτιώνουν τα πιο πάνω μουσικά στοιχεία σε πλαίσιο ακρόασης, εκτέλεσης και δημιουργίας της μουσικής - είτε από τους ίδιους είτε από τρίτους.	<p><i>Σημείωση: οι ακόλουθοι Δείκτες Επάρκειας λειτουργούν υποστηρικτικά, ως εργαλείο, για την επίτευξη των υπόλοιπων Δ.Ε.Ε.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Μουσικά λογισμικά, μουσικές εφαρμογές και μουσικός εξοπλισμός, π.χ. <ul style="list-style-type: none"> ο λογισμικά εξάσκησης ακουστικών δεξιοτήτων ο λογισμικά καταγραφής μουσικής σημειογραφίας • Διαδίκτυο, μουσικές ιστοσελίδες για σκοπούς έρευνας, εξάσκησης και εκμάθησης της μουσικής, π.χ. <ul style="list-style-type: none"> ο κατέβασμα παρτιτούρων, αρχείων mp3
<p>2. Να κατανοούν σε βάθος μουσικά είδη και στιλ ποικίλων μουσικών πολιτισμών, και να τα τοποθετούν μέσα στο κοινωνικό πλαίσιο που δημιουργήθηκαν.</p> <p><i>Σημείωση: Η επίτευξη του συγκεκριμένου Δείκτη Επάρκειας γίνεται μέσα από τη διδασκαλία προκαθορισμένων μουσικών έργων, τα οποία ορίζονται ως διδακτέα από τον Ετήσιο Προγραμματισμό που αποστέλλεται από το Υ.Π.Π. προς τους διδάσκοντες και ως εξεταστέα από τον Οδηγό Εξετάσεων της Υπηρεσίας Εξετάσεων του Υ.Π.Π.</i></p>	2.1	<p>αναλύουν έργα της Δυτικής Μουσικής:</p> <ul style="list-style-type: none"> • της περιόδου του Μπαρόκ, • της περιόδου του Κλασικισμού. <p>Διαφορετικά στιλ/ έργα στη Β' και Γ' Λυκείου</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Το πνεύμα του μπαρόκ: τέχνη, πολιτική, επιστήμες, θρησκεία, ο ρόλος του καλλιτέχνη • Το ύφος της μουσικής μπαρόκ: μουσικά χαρακτηριστικά • Η μουσική μπαρόκ συγκριτικά με άλλα στιλ και είδη μουσικής • Μπαρόκ όπερα: τα συστατικά της (π.χ. ρεσιτατίβο, άρια, μουσικά σύνολα (σολίστες, σύνολα, χορωδία), σκηνές, πράξη, ουβερτούρα, λιμπρέτο • Μπαρόκ σόλο κοντσέρτο: η οργανική μουσική της εποχής μπαρόκ, τα μέρη του σόλο κοντσέρτου, σόλο, tutti, ριτορνέλο, επεισόδια, τονικότητες • το πνεύμα του κλασικισμού • το ύφος της κλασικής μουσικής: μουσικά χαρακτηριστικά • η μουσική την περίοδο του κλασικισμού συγκριτικά με άλλα στιλ και είδη μουσικής • Κλασικό κουαρτέτο εγχόρδων: μουσική δωματίου, σύνολα, μέρη, φόρμα • Μορφή σονάτα: έκθεση, ανάπτυξη, επανέκθεση, πρώτο και δεύτερο θέμα, γέφυρα, κοντέτα, κύρια τονικότητα, μετατροπές, επεξεργασία, πτώσεις, κόντα

<p>2. Να κατανοούν σε βάθος μουσικά είδη και στιλ ποικίλων μουσικών πολιτισμών, και να τα τοποθετούν μέσα στο κοινωνικό πλαίσιο που δημιουργήθηκαν.</p> <p><i>Σημείωση: Η επίτευξη του συγκεκριμένου Δείκτη Επιτυχίας γίνεται μέσα από τη διδασκαλία προκαθορισμένων μουσικών έργων τα οποία ορίζονται ως διδακτέα από τον Ετήσιο Προγραμματισμό που αποστέλλεται από το Υ.Π.Π. προς τους διδάσκοντες και ως εξεταστέα από τον Οδηγό Εξετάσεων της Υπηρεσίας Εξετάσεων του Υ.Π.Π.</i></p>	<p>2.1</p>	<p>αναλύουν έργα της Δυτικής Μουσικής:</p> <ul style="list-style-type: none"> της περιόδου του Μπαρόκ, της περιόδου του Κλασικισμού. <p>Διαφορετικά στιλ/ έργα στη Β΄ και Γ΄ Λυκείου</p>	<ul style="list-style-type: none"> Το πνεύμα του μπαρόκ: τέχνη, πολιτική καλλιτέχνη Το ύφος της μουσικής μπαρόκ: μουσική Η μουσική μπαρόκ συγκριτικά με άλλα Μπαρόκ όπερα: τα συστατικά της (π. (σολίστες, σύνολα, χορωδία), σκηνές, Μπαρόκ σόλο κοντσέρτο: η οργανική σόλο κοντσέρτου, σόλο, tutti, ριτορνέλ το πνεύμα του κλασικισμού το ύφος της κλασικής μουσικής: μουσική η μουσική την περίοδο του κλασικισμού μουσικής Κλασικό κουαρτέτο εγχόρδων: μουσική Μορφή σονάτα: έκθεση, ανάπτυξη, επίλυση, γέφυρα, κοντέτα, κύρια τονικότητα, μετ
---	------------	--	---

2.2	<p>αναλύουν μουσική και τραγούδια του παγκόσμιου Μουσικού Θεάτρου.</p>	<p>Μιούζικαλ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Τα συστατικά στοιχεία του μιούζικαλ: ο ρόλος του καθενός και η μεταξύ τους σχέση • Η σχέση του με την όπερα • Τα μουσικά χαρακτηριστικά του μιούζικαλ • Είδη τραγουδιών • Μουσική βιομηχανία
2.3	<p>αναλύουν τραγούδια της Δημοφιλούς Μουσικής.</p>	<p>Ποπ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Τα μουσικά χαρακτηριστικά της ποπ μουσικής (π.χ. σύντομο, απλό, ευκολομνημόνευτο, μελωδικό τραγούδι, επαναλήψεις, ομοιότητες) • Ο χαρακτήρας και ο ρόλος της (π.χ. η απήχηση και η ευχαρίστηση του ευρέος κοινού, θεματολογία, σχέση με το κοινωνικοπολιτικό συγκείμενο) • Έκταση: μικρή μέχρι μέτρια • Μορφή: στροφή – επωδός (κουπλέ-ρεφρέν) • Χαρακτηριστικά στοιχεία: hooks, riffs, loops • Χορευτικοί ρυθμοί • Σύνδεση με τη μουσική βιομηχανία και τα Μ.Μ.Ε.
2.4	<p>αναλύουν Παραδοσιακές Μουσικές του κόσμου:</p> <ul style="list-style-type: none"> • από την Ελλάδα ή/και • άλλης Ηπείρου, π.χ. Αμερικής, Ωκεανίας, Ασίας, Αφρικής. 	<ul style="list-style-type: none"> • Το κοινωνικό συγκείμενο, συστήματα αξιών, δομές, ιεραρχίες • Γεωγραφικό και φυσικό περιβάλλον, οικονομικοί, ιστορικοί και πολιτικοί παράγοντες • Πολιτισμικά δάνεια, συγκρητισμός • Ο ρόλος της μουσικής στην κοινωνία, μουσικό νόημα • Τα χαρακτηριστικά παραδοσιακής μουσικής (π.χ. προφορική παράδοση, παραλλαγές, άγνωστος δημιουργός, συλλογική έκφραση, λειτουργικότητα της μουσικής στην κοινωνία, απουσία γραφής) • Τα χαρακτηριστικά της εκάστοτε παραδοσιακής μουσικής • Μουσικά σύνολα (φωνητικά και οργανικά) • Είδη τραγουδιών: θεματολογία, μορφή • Συστήματα χορδίσματος, μικροδιαστήματα, έλξεις • Το τρίπτυχο μέλος-χορός-λόγος • Χορός: ρυθμοί, ήθος • Λόγος: ομοιοκαταληξία, μέτρο, διάταξη κειμένου, μουσική επένδυση κειμένου (συλλαβική, μελισματική) • Εθνομουσικολογική έρευνα: προετοιμασία, έρευνα πεδίου - συλλογή δεδομένων, ανάλυση, διάχυση αποτελεσμάτων

	2.5	αναλύουν τραγούδια του Ελληνικού τραγουδιού του 20^{ου} αι.	<ul style="list-style-type: none"> • Το κοινωνικό, ιστορικό και πολιτικό συγκείμενο • Τα μουσικά και εξωμουσικά του χαρακτηριστικά, δυτικοευρωπαϊκό ύφος, επώνυμη δημιουργία, μαζική απήχηση • Πρωτεργάτες και καταξιωμένοι συνθέτες και ερμηνευτές • Ο κοινωνικός ρόλος του ελληνικού τραγουδιού, η αναζήτηση και διαφύλαξη της ελληνικής εθνικής και πολιτισμικής ταυτότητας • Σχέση του ελληνικού τραγουδιού με άλλα είδη μουσικής (θρησκευτική, ελληνική παραδοσιακή, ρεμπέτικο και λαϊκό, παραδοσιακή άλλων χωρών, ελληνική εθνική σχολή, δυτική μουσική) • Σχέση με την ποίηση, τον χορό και άλλες τέχνες • Ενορχηστρωτικοί και υφολογικοί ιδιοματισμοί
	2.6	περιγράφουν τη σχέση της μουσικής με κοινωνικές παραμέτρους που την καθόρισαν.	<ul style="list-style-type: none"> • Χώρος, Χρόνος • Ιστορικό, κοινωνικό, πολιτικό, πολιτισμικό, καλλιτεχνικό, γεωγραφικό και οικονομικό πλαίσιο που αφορά στη δημιουργία, εκτέλεση και πρόσληψη της μουσικής • Το πλαίσιο και η διαδικασία για τη δημιουργία της μουσικής, την εκτέλεσή της και την πρόσληψή της, π.χ. <ul style="list-style-type: none"> ο κατά την εποχή μπαρόκ: η «προστασία» των συνθετών από την αριστοκρατία και η παραγγελία έργων, η εκτέλεσή τους στα παλάτια με ακροατήριο την αριστοκρατία • Η μουσική ως πολιτική πράξη, π.χ. <ul style="list-style-type: none"> ο η χρήση της μουσικής από τον Χατζιδάκι στην ταινία «Στέλλα» αναφορικά με τον ρόλο της γυναίκας και την ελληνική εθνική ταυτότητα • Ο ρόλος και η λειτουργία της μουσικής στην κοινότητα, π.χ. <ul style="list-style-type: none"> ο η διατήρηση του κοινωνικού ιστού στην παραδοσιακή μουσική
	2.7	προσδιορίζουν την προσφορά ενός έργου/συνθέτη στην εξέλιξη της ιστορίας της μουσικής.	<ul style="list-style-type: none"> • Σημαντικοί συνθέτες και έργα τους • Εξελίξεις, καινοτομίες και πειραματισμοί στη μουσική δημιουργία και πράξη • Σημαντικοί σταθμοί στην εξέλιξη της μουσικής, π.χ. η κατασκευή του πιάνου
<p>3. Να αναπτύξουν τις ακουστικές τους δεξιότητες, ώστε να εντοπίζουν ακουστικά στοιχεία της μουσικής και να ανταποκρίνονται σε αυτά με μουσικό τρόπο.</p>	3.1	εφαρμόζουν γνωστικές διαδικασίες ώστε να αναπτύξουν την ακουστική τους σκέψη , η οποία περιλαμβάνει τη λήψη, την κατανόηση, την ανταπόκριση και την απομνημόνευση της μουσικής κατά την παραγωγή του ήχου, την παύση του, καθώς και την παντελή απουσία του.	<ul style="list-style-type: none"> • Μίμηση: ρυθμικά, μελωδικά, αρμονικά μουσικά σχήματα • Ακουστική μνήμη <ul style="list-style-type: none"> ο ανάκληση και αναπαραγωγή • Ανάγνωση (σολφέζ) <ul style="list-style-type: none"> ο ρυθμικές συλλαβές, ρυθμός λόγου ο σχετικό solfa σύστημα π.χ. μέτρηση με το χέρι και χειρονομική επίδειξη του ύψους • Τα χαρακτηριστικά των στοιχείων της μουσικής (βλ. Δ.Ε.Ε.1 Μουσικός Γραμματισμός) • Ανταπόκριση με δημιουργικό τρόπο στη μουσική, π.χ. ερώτηση - απάντηση

		<ul style="list-style-type: none"> • Μεταφορά (τρανσπόρτο): στο χαρτί και στο τραγούδι • Εσωτερική ακοή, νοερή οπτικοποίηση του μουσικού ήχου 	
	3.2	<p>ακολουθούν δεξιότητες ενεργητικής ακρόασης για να περιγράψουν στοιχεία της σύνθεσης και της εκτέλεσης ενός έργου και να τα συσχετίζουν με την παρτιτούρα του, χρησιμοποιώντας ταυτόχρονα τις μουσικές τους γνώσεις και δεξιότητες.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Τα μουσικά χαρακτηριστικά ενός έργου (βλ. Δ.Ε.Ε. 2 Μουσικοί Πολιτισμοί) • Η μεταξύ τους σχέση και αλληλοεξάρτηση • Η εξέλιξη των μουσικών στιλ κατά τις περιόδους της μουσικής • Παρτιτούρα (βλ. Δ.Ε.Ε. 1) • Χάρτης Ακρόασης • Μουσικοκριτική (βλ. Δ.Ε.Ε. 4.1 της Β4) <p>μόνο για Μουσικά Σχολεία</p>
Dictée ←	3.3	<p>εντοπίζουν και να καταγράφουν μουσική που ακούν, χρησιμοποιώντας τις μουσικές τους γνώσεις και δεξιότητες.</p> <p><i>Σημ.: οι Δείκτες Επάρκειας που εμφανίζονται υπογραμμισμένοι (____) δεν αφορούν στη διδασκαλία των 4 διδακτικών περιόδων (δ.π.) στη Γενική Παιδεία, αλλά των 6 δ.π. στα Μουσικά Σχολεία</i></p> <p>Διαφορετικοί Δείκτες Επάρκειας στη Β΄ κ Γ΄ Λυκείου</p>	<p>Ρυθμός</p> <ul style="list-style-type: none"> • Μέτρα: 4/4, 2/4, 3/4, 3/8, 6/8 • Αξίες: <p>Μελωδία</p> <ul style="list-style-type: none"> • Διαστήματα: 1^{ης} (ταυτοφωνία), 8^{ης}, 2ας μικρής, 2ας μεγάλης, 2ας αυξημένης, 3^{ης} μικρής και 3^{ης} μεγάλης, 4^{ης} καθαρής, 5^{ης} καθαρής • Τονικές μελωδίες σε μείζονες μέχρι δύο (3) διέσεις/υφέσεις, σε φυσική ελάσσονα και σε ελάσσονες κλίμακες με μετατροπίες <p>Αρμονία</p> <ul style="list-style-type: none"> • Διαστήματα: 1^{ης} καθαρής (ταυτοφωνία), 3^{ης} μικρής, 3^{ης} μεγάλης, 5^{ης} καθαρής, 8^{ης} καθαρής • Συγχορδίες: τετράφωνες, μείζονες και ελάσσονες σε ευθεία κατάσταση/ σε όλες τις αναστροφές και αναγνώρισή τους από κοινή βάση • Συνδέσεις κύριων συγχορδιών και με vi/Vi χωρίς ξένους φθόγγους/τονικοποιήσεις/μετατροπίες σε ευθεία κατάσταση <p>Παγκύπριες Εξετάσεις στην ύλη 4ώρου</p>

**μόνο για
Μουσικά Σχολεία**

**Παγκύπριες Εξετάσεις
στην ύλη 4ώρου**

Ρυθμός

- Μέτρα: 4/4, 2/4, 3/4, 3/8, 6/8
- Αξίες:

Μελωδία

			<ul style="list-style-type: none"> • Πτώσεις: <ul style="list-style-type: none"> ο Τέλεια αυθεντική ο Ατελής αυθεντική ο Ημιτελής ή Μισή (...-V) ο Απροσδόκητη ή Απατηλή (V-? /? όχι η τονική, συνήθως VI) ο Πλάγια ή Εκκλησιαστική (IV-I) • Μετατροπίες: σε συγγενείς κλίμακες (μείζονες και ελάσσονες)
<p>4. Να αναπτύξουν δεξιότητες εκτέλεσης και τραγουδιού προκειμένου να τις χρησιμοποιούν για την κατανόηση της μουσικής.</p>	4.1	<p>αποδίδουν τα στιλιστικά χαρακτηριστικά ενός έργου/τραγουδιού με κατάλληλο τρόπο και μουσικότητα, απολαμβάνοντας ταυτόχρονα τη μουσική πράξη.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ακριβής απόδοση του μουσικού κειμένου • Προσπάθεια για τεχνική επάρκεια • Καταλληλότητα και συνέπεια στο μουσικό στίλ • Εκτελεστικές προσεγγίσεις, διακεκριμένοι εκτελεστές, εγνωσμένου κύρους σύνολα και ορχήστρες • Ροή και άνεση • Μουσική έκφραση και ερμηνεία • Μουσική επικοινωνία: προβολή, πειστικότητα • Μουσικό νόημα (βλ. Β4, Ακρόαση, Δ.Ε.Ε. 5.3) <ul style="list-style-type: none"> ο Θετική σχέση με τα ενδογενή νοήματα της μουσικής (δηλ. τη μουσική αυτή καθαυτή) καθώς και τα εξωμουσικά της νοήματα
	4.2	<p>χρησιμοποιούν τις δεξιότητες τους στην εκτέλεση πιάνου (keyboard harmony) και στην ερμηνεία τραγουδιού, ώστε να αναπτύσσουν τις μουσικές τους γνώσεις και δεξιότητες (π.χ. ακρόαση, εναρμόνιση μελωδίας).</p>	<p><i>Προκαταρκτικοί Δείκτες Επάρκειας:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Τοποθέτηση χεριών στο πιάνο, δακτυλισμοί • Παρτιτούρα, βλ. Δ.Ε.Ε. 1 <p><i>Βασικός Δείκτης Επάρκειας, ο οποίος αναπτύσσεται σταδιακά μετά από συνεχείς προσπάθειες, προκειμένου να επιτευχθούν οι Δ.Ε.Ε. 1 (Μουσικός Γραμματισμός), Δ.Ε.Ε. 3.1 και 3.3 (Ακουστικές δεξιότητες), και 5.1 (Τονική Αρμονία), μέσω των ακόλουθων στρατηγικών/τρόπων σκέψης:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Keyboard harmony και Τραγούδι, π.χ. <ul style="list-style-type: none"> ο αυτοσυγκέντρωση, νοητικές δυνάμεις, μουσική σκέψη ο η ακρόαση και η εκτέλεση με προσήλωση και κριτική προσέγγιση ο νοερή οπτικοποίηση πριν την εκτέλεση ο ταύτιση ήχου: νοερώς και στην πράξη (πιάνο και τραγούδι) ο χτίσιμο συγχορδιών στο πιάνο, αλλαγή είδους ο εκτέλεση εναρμονισμένης μελωδίας στο πιάνο ο το τραγούδι ως συνοδεία κατά την εκτέλεση στο πιάνο

<p>5. Να αποκτήσουν δεξιότητες μουσικής δημιουργίας, που αφορούν -κυρίως- στην εναρμόνιση, τον αυτοσχεδιασμό και τη σύνθεση, στο πρότυπο προσεγγίσεων προγενέστερων δημιουργιών.</p>	<p>5.1 υιοθετούν διαδικασίες και πρακτικές της τονικής αρμονίας, αφού πρώτα αναλύσουν αυθεντικά μουσικά παραδείγματα.</p> <p><i>Σημ.: οι Δείκτες Επάρκειας που εμφανίζονται υπογραμμισμένοι (_____) δεν αφορούν στη διδασκαλία των 4 διδακτικών περιόδων (δ.π.) στη Γενική Παιδεία, αλλά των 6 δ.π. στα Μουσικά Σχολεία</i></p>	<p>Οι συγκεκριμένοι Δείκτες Επάρκειας διδάσκονται, πρωτίστως, σε συνάρτηση με τους Δ.Ε.Ε 1 (Μουσικός Γραμματισμός), Δ.Ε.Ε. 3 (Ακουστικές Δεξιότητες) και Δ.Ε.Ε. 4.2 (Keyboard Harmony και Τραγούδι)</p> <p>Τονική Αρμονία</p> <p>Διαφορετικοί Δείκτες Επάρκειας στη Β΄ κ Γ΄ Λυκείου</p> <ul style="list-style-type: none"> • Κανόνες Τονικής Αρμονίας: οριζόντια κίνηση των φ συνδέσεις <ul style="list-style-type: none"> ο Οριζόντια ανάπτυξη φωνών και τα χαρακτηριστικά <ul style="list-style-type: none"> - ρυθμός, π.χ. κατάλληλες ρυθμικές αξίες - αρμονία, π.χ. ορθές νότες της συγχορδίας - κίνηση, π.χ. απαγορεύονται τα αυξημένα διαστήματα - νότες έλξης, π.χ. ο προσαγωγέας οδηγεί στην τονική ο Αρίθμηση βαθμίδων σύμφωνα με το είδος των συγχορδιών, π.χ. I για μείζονα και i για ελάσσονα, κ.λπ. ο Τρίφωνες και τετράφωνες συγχορδίες ο Έκταση φωνών Σοπράνο-Άλτο-Τενόρος-Μπάσος (S-A-T-B) ο Γραφή ορθών συγχορδιών σε κλειδί του Σολ και Φα για SATB, κλειδί Σολ οι S-A και κλειδί Φα οι T-B ο Ορθοί διπλασιασμοί ο Πλήρεις και ελλιπείς συγχορδίες ο Κλειστή και ευρεία θέση συγχορδιών ο Διασταυρώσεις φωνών ο Χάσματα, Υπερπήδηση και Επικάλυψη φωνών ο Παράλληλες και αντιπαράλληλες 5^{cs}, 8^{cs} <ul style="list-style-type: none"> - είδη κινήσεων φωνών: στατική, πλάγια, ευθεία, αντίθετη, παράλληλη - ευθείες ή κρυμμένες 5^{cs} και 8^{cs} - εξαιρέσεις • Σύνδεση συγχορδιών σε ευθεία κατάσταση <ul style="list-style-type: none"> ο Κύκλος με τις 5ες: η λειτουργία της κάθε βαθμίδας στον μείζονα και ελάσσονα τρόπο, καλές και κακές συνδέσεις σε μείζονα και ελάσσονα τρόπο ο Σύνδεση των κύριων συγχορδιών (I, IV, V, i, iv) ο Σύνδεση κύριων συγχορδιών με και χωρίς κοινό φθόγγο ο Δευτερεύουσες συγχορδίες (VI/vi, ii, vii^o, iii), ο ρόλος τους (και μέσα από έργα) και οι συνδέσεις τους
---	--	--

- **Σύνδεση συγχορδίων σε Α' Αναστροφή**
  - Αρίθμηση
  - Αναστροφή κύριων συγχορδίων: I^6/i^6 , IV^6/iv^6 , V^6
  - Ορθοί διπλασιασμοί
  - Συνδέσεις ii^6 και ii^{ob}
  - Συνδέσεις vi/VI
  - Συνδέσεις vii^{ob}

- **Σύνδεση συγχορδίων σε Β' αναστροφή**
  - Αρίθμηση και Διπλασιασμοί

  - Πτωτικό $\frac{6}{4}$
π.χ. $I - ii^6 - I_4^6 - V - I, I - IV - I_4^6 - V - I$

  - Διαβατικό $\frac{6}{4}$
 $I - V_4^6 - I^6$ και $I^6 - V_4^6 - I$
 $IV - I_4^6 - IV^6$ και $IV^6 - I_4^6 - IV$

  - Πλάγιο $\frac{6}{4}$ (εκκλησιαστική πτώση, ισοκράτης/πεντάλ)
 $I - IV_4^6 - I$

- **Πτώσεις**
  - Τέλεια αυθεντική
  - Ατελής αυθεντική
  - Ημιτελής ή Μισή (...-V)
  - Απροσδόκητη ή Απατηλή (V-? /? όχι η τονική, συνήθως VI)
  - Πλάγια ή Εκκλησιαστική (IV-I)

  - Η χρήση της τρίτης του Πικαρντί σε καταληκτική πτώση

		<ul style="list-style-type: none"> • Συγχορδία δεσπόζουσας με έβδομη (V^7) <ul style="list-style-type: none"> ο Αρίθμηση ο Διπλασιασμοί φθόγγων ο Πλήρης και ελλιπής συγχορδία V^{7ns} ο Συνδέσεις V^7 ο Λύσεις και Εξαιρετικές Λύσεις ο Ανάστροφες της V^7 <p style="margin-left: 20px;">V^6_5 - Α' Αναστροφή</p> <p style="margin-left: 20px;">V^4_3 - Β' Αναστροφή</p> <p style="margin-left: 20px;">V^2 - Γ' Αναστροφή</p>
5.2	<p>υιοθετούν τεχνικές αυτοσχεδιασμού άλλων δημιουργών, σε δικές τους μουσικές δημιουργίες.</p> <p><i>Σημείωση: Ο συγκεκριμένος Δείκτης Επιτυχίας διδάσκεται σε συνάρτηση με τον Δ.Ε.Ε. 2 (Μουσικοί Πολιτισμοί)</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Πρότυπο • Τεχνικές αυτοσχεδιασμού <ul style="list-style-type: none"> ο Ανατοποθέτηση (displacement) και Μετατροπίες (μέτρο, ρυθμό, μελωδία, αρμονία) ο Σμίκρυνση, Μεγέθυνση, Αναστροφή, Καρκίνος ο Προσθήκη ξένων φθόγγων ο Συνδυασμός των πιο πάνω
5.3	<p>υιοθετούν τεχνικές σύνθεσης άλλων δημιουργών, σε δικές τους σύντομες μουσικές δημιουργίες.</p> <p><i>Σημείωση: Ο συγκεκριμένος Δείκτης Επιτυχίας διδάσκεται σε συνάρτηση με τους Δ.Ε.Ε. 2 (Μουσικοί Πολιτισμοί) και 5.1 (Τονική Αρμονία)</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Στάδια συνθετικής διαδικασίας: <ul style="list-style-type: none"> ο πρότυπο έργο - δημιουργικό ερέθισμα ο πιθανοί τρόποι δημιουργίας και ανάπτυξης νέου έργου ο πρόγραμμα και προσχέδιο της σύνθεσης/αυτοσχεδιασμού ο στοιχεία και τεχνικές επεξεργασίας και ανάπτυξής του ο πρώτη εκδοχή για σχόλια και εισηγήσεις ο επόμενες εκδοχές ο ολοκλήρωση σύνθεσης ο παρουσίαση και εκτέλεση ο δυνατά και αδύνατα σημεία έργου ο βελτίωση και μελλοντική πορεία ο αρχαιοθέτηση έργου ο διάχυση έργου

- Συγχορδία δεσπόζουσας με έβδομη (V^7)

- Αρίθμηση
- Διπλασιασμοί φθόγγων
- Πλήρης και ελλιπής συγχορδία $V^{7ης}$
- Συνδέσεις V^7
- Λύσεις και Εξαιρετικές Λύσεις
- Ανάστροφες της V^7

$V \begin{matrix} 6 \\ 5 \end{matrix}$ - Α' Αναστροφή

	5.4	<p>προσθέτουν το προσωπικό τους στιλ σε υπάρχουσες τεχνικές σύνθεσης και αυτοσχεδιασμού.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Υπάρχοντα στοιχεία και τεχνικές σύνθεσης/ αυτοσχεδιασμού Νέες ή/και καινοτόμες δημιουργικές προσεγγίσεις Προσωπική μουσική ταυτότητα Μουσική τεχνολογία και Τεχνολογικά μέσα, υπηρεσίες και προϊόντα για την καταγραφή, ανάλυση, μεταγραφή, παραλλαγή και διαχείριση του ήχου και της μουσικής πληροφορίας
<p>6. Να αναπτύξουν την ατομική τους μουσική ταυτότητα προκειμένου να προχωρήσουν σε πανεπιστημιακές σπουδές με απώτερο στόχο την επαγγελματική τους αποκατάσταση ή/και την πολύπλευρη ανάπτυξη του τόπου τους.</p>	6.1	<p>αποδομούν και να αναδομούν την ατομική μουσική τους ταυτότητα, με στόχο τη συνεχή προσωπική τους μουσική ανάπτυξη.</p>	<p><i>Σημείωση: σε συνέχεια του Δ.Ε.Ε. 5.1 για την Ακρόαση της Β4</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Η κατασκευή της μουσικής ταυτότητας Ατομικά χαρακτηριστικά και κοινωνικοί παράγοντες Ατομικό πλάνο μουσικής ανάπτυξης
	6.2	<p>προσδιορίζουν, μέσα από διαδικασίες προσωπικής ενδοσκόπησης που αφορά στην μουσική τους ταυτότητα, ενδεχόμενες προοπτικές εξέλιξης τους ως επαγγελματίες του χώρου της μουσικής.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Προσωπικές προοπτικές, δυνατότητες, κλίσεις και ενδιαφέροντα Μουσικά επαγγέλματα και προοπτικές επαγγελματικής αποκατάστασης Η ζωή ενός συνθέτη, εκτελεστή ή άλλου επαγγελματία του χώρου της μουσικής <ul style="list-style-type: none"> προαπαιτούμενες γνώσεις και δεξιότητες, αναγκαίος εξοπλισμός, υποχρεώσεις, βιοπορισμός, συνθήκες στον χώρο εργοδότες, π.χ. μουσική βιομηχανία, μουσικοί οργανισμοί, κ.λπ. Σπουδές - Κατάρτιση: Πανεπιστημιακοί κλάδοι για μουσικές σπουδές, απαιτήσεις εισδοχής, εναλλακτικές δυνατότητες επιμόρφωσης (π.χ. διαδικτυακά σεμινάρια επαγγελματικών οργανισμών, δημιουργία μουσικού πορτφόλιο)
	6.3	<p>εντάσσονται ενεργά και να συμβάλλουν σε πολιτιστικές δράσεις του στενού και ευρύτερου κοινωνικού τους χώρου, επιδεικνύοντας αρτιότητα και υπευθυνότητα.</p>	<p><i>Σημείωση: σε συνέχεια του Δ.Ε.Ε. 5.2 και 5.3 για την Εκτέλεση της Β4</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Η κοινότητα των επαγγελματιών του χώρου της μουσικής (π.χ. εκτελεστής, συνθέτης, ακροατής, παραγωγός, μαέστρος, μάνατζερ) Η ακαδημαϊκή και επιστημονική κοινότητα του χώρου της μουσικής (π.χ. ερευνητές, μουσικολόγοι, εθνομουσικολόγοι, κ.λπ.) Δίκτυα επαγγελματιών της μουσικής Προσωπική μουσική έκφραση Ενσυναίσθηση, κοινωνικές συνθήκες μουσικής πράξης Μουσική επικοινωνία

Αιτωλνία Φοράρη
Σεμινάριο ΕΜΕ Μουσικής
09/17

Ο Προγραμματισμός που δίνεται κεντρικά από το ΥΠΠ περιλαμβάνει τις ελάχιστες υποχρεωτικές θεματικές ενότητες και οι Δεξιότητες/Γνώσεις που υποχρεούται ο εκπαιδευτικός να συμπεριλάβει στον Προγραμματισμό της διδασκαλίας του. Το εκπαιδευτικό υλικό και ο χρόνος που αναφέρονται είναι ενδεικτικά.

Θεματικές Ενότητες	Α' Γυμνασίου	Β' Γυμνασίου	Γ' Γυμνασίου	Α' Λυκείου
<p>Επανάληψη (±3 εβδομάδες)</p> <p>Επιδιωκόμενες Δεξιότητες/Γνώσεις σχολικής χρονιάς</p> <p>Με το πέρας της σχολικής χρονιάς, οι μαθητές θα πρέπει να έχουν αποκτήσει σε βάθος τις συγκεκριμένες δεξιότητες/γνώσεις, οι οποίες θεωρούνται προσπατούμενες για την επόμενη τάξη</p> <p>ΓΝΩΣΕΙΣ</p> <p>ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ</p> <p>(ολόκληρη σχολική χρονιά)</p>	<p>-- X--</p> <p>SOS μαξιλαράκια!</p> <p>• Ρυθμός</p> <p>• Μελωδία</p> <p>• Εκτέλεση σε μελωδικό όργανο</p> <p>• Ακρόαση: εντοπισμός, ανάγνωση, καταγραφή</p> <p>• Σύνθεση/Αυτοσχεδιασμός</p>	<p>• Επανάληψη περσινές δεξιότητες/ γνώσεις</p> <p>• Ρυθμός</p> <p>• Μελωδία</p> <p>• Εκτέλεση σε μελωδικό όργανο</p> <p>• Ακρόαση: εντοπισμός, ανάγνωση, καταγραφή</p> <p>• Σύνθεση/Αυτοσχεδιασμός</p>	<p>• Επανάληψη περσινές δεξιότητες/ γνώσεις</p> <p>• Ρυθμός</p> <p>• Μελωδία</p> <p>• Εκτέλεση σε μελωδικό όργανο</p> <p>• Ακρόαση: εντοπισμός, ανάγνωση, καταγραφή</p> <p>• Σύνθεση/Αυτοσχεδιασμός</p>	<p>• Επανάληψη περσινές δεξιότητες/ γνώσεις</p> <p>• Ρυθμός</p> <p>• Εκτέλεση σε μελωδικό όργανο</p> <p>• Ακρόαση: εντοπισμός, ανάγνωση, καταγραφή</p> <p>• Σύνθεση/Αυτοσχεδιασμός</p>
	ελάχιστα και υποχρεωτικά			

1. Ελληνική Μουσική (αρχαία, βυζαντινή, παραδοσιακή, ρεμπέτικο, ελληνικό τραγούδι του 20ού αι., «κλασική»)	<ul style="list-style-type: none"> • Παραδοσιακή <ul style="list-style-type: none"> ο Καλαματιανός (π.χ. Ενότητα Στ', 1α και μάθ. Άδασ) 	<ul style="list-style-type: none"> • Ρεμπέτικο <ul style="list-style-type: none"> ο Ζείμπέκικο (9/8) (μάθ. 6.1) ο Όργανα (μάθ. Β' Γυμν., 5.2) 	<ul style="list-style-type: none"> • Ελληνικό Τραγούδι 20ού αι. <ul style="list-style-type: none"> ο Χατζιδάκις (μάθ. 6.1) ο Θεοδωράκης (μάθ. 6.2) 	<ul style="list-style-type: none"> • Αρχαία Ελληνική (υλικό διαδίκτυου Β' Λυκ. Αντωνίας, Αντριάνας) • Βυζαντινή (μάθ. Χρυσανθου) 												
	Δ.Ε.Ε.				Δ.Ε.Ε.				Δ.Ε.Ε.				Δ.Ε.Ε.			
	Ακρ.	Τραγ.	Εκτέλ.	Σ - Α	Ακρ.	Τραγ.	Εκτέλ.	Σ - Α	Ακρ.	Τραγ.	Εκτέλ.	Σ - Α	Ακρ.	Τραγ.	Εκτέλ.	Σ - Α
Κυπριακή Μουσική	<ul style="list-style-type: none"> • Χαρακτηριστικά Κυπριακής Παραδοσιακής Μουσικής <ul style="list-style-type: none"> ο π.χ. «Αγία Μαρίνα», «Αγάπησα την που καρκιάς» 	<ul style="list-style-type: none"> • Όργανα <ul style="list-style-type: none"> ο Κυπριακή Ζυγιά: Βιολί - Λαούτο ο Ταμπουσιά, Πιθκιαύλιν π.χ. «Το τέρπιν της καρτούλας μου» 	<ul style="list-style-type: none"> • Φωνές: ίσια και μία φωνή <ul style="list-style-type: none"> ο π.χ. «Πεγιάτισσα», "Αυκορίτισσα», «Ζωθκιάτισσα», ο Τσιαπιστά 	<ul style="list-style-type: none"> • Κυπριακή παραδοσιακή μουσική και σύγχρονοι Κύπριοι συνθέτες <ul style="list-style-type: none"> ο π.χ. Σόλων Μιχαηλίδη «Το μήλον» (DVD Π.Ι.) 												
	Δ.Ε.Ε.				Δ.Ε.Ε.				Δ.Ε.Ε.				Δ.Ε.Ε.			
	Ακρ.	Τραγ.	Εκτέλ.	Σ - Α	Ακρ.	Τραγ.	Εκτέλ.	Σ - Α	Ακρ.	Τραγ.	Εκτέλ.	Σ - Α	Ακρ.	Τραγ.	Εκτέλ.	Σ - Α

Καθορισμός ΔΕΕ

2. Παραδοσιακές Μουσικές του Κόσμου	<ul style="list-style-type: none"> • Αφρική π.χ. «Bapuwu», «Che che kule») 	<ul style="list-style-type: none"> • Ελληνόφωνη Κ. Ιταλίας (μάθ. 5.2, μάθ. Κούλας με έμφαση τη Διαπολιτισμική εκπαίδευση) 	<ul style="list-style-type: none"> • Αργεντινή: Τανγκό (μάθ. Μαρίτας) 	Ελεύθερο												
	Δ.Ε.Ε.				Δ.Ε.Ε.				Δ.Ε.Ε.				Δ.Ε.Ε.			
	Ακρ.	Τραγ.	Εκτέλ.	Σ - Α	Ακρ.	Τραγ.	Εκτέλ.	Σ - Α	Ακρ.	Τραγ.	Εκτέλ.	Σ - Α	Ακρ.	Τραγ.	Εκτέλ.	Σ - Α
3. Δυτική Μουσική	Ρομαντισμός π.χ. <ul style="list-style-type: none"> • Βαλς: Στράους, «Γαλάζιος Δούναβης» • Μπαλέτο: Τσαϊκόφσκι, «Καρυθραύστη» • Ροντό: Κόνταϊ, "Βιενέζικο Μουσικό Ρολόι» • Όργανα της Συμφωνικής Ορχήστρας 	Κλασικισμός <ul style="list-style-type: none"> • Μότσαρτ (μάθ. 4.4) • Μπετόβεν (μάθ. 4.5 και Γ' Γυμν. 5.1) • Όργανα της Συμφωνικής Ορχήστρας 	Μπαρόκ <ul style="list-style-type: none"> • Μπαχ (σουίτα - μάθ. 4.2, τοκάτα - μάθ. 4.3 ή οπδήποτε άλλο) • Όργανα της Συμφωνικής Ορχήστρας 	20^{ος} και 21^{ος} αι. <ul style="list-style-type: none"> • έργα για φωνή, φωνητικά σύνολα ή χορωδιακή μουσική. π.χ.: Μπέριο: <i>Sequenza</i>, <i>Sinfonia</i> ή Αλεατορισμός (π.χ. Λουτσλάβσκι, μάθ. Γ' Γυμν. 2.1) ή Στοχαστική (Ξενάκης μάθ. Γ' Γυμν. 2.2) ή άλλη τάση, π.χ. μινιμαλισμό 												
	Δ.Ε.Ε.				Δ.Ε.Ε.				Δ.Ε.Ε.				Δ.Ε.Ε.			
	Ακρ.	Τραγ.	Εκτέλ.	Σ - Α	Ακρ.	Τραγ.	Εκτέλ.	Σ - Α	Ακρ.	Τραγ.	Εκτέλ.	Σ - Α	Ακρ.	Τραγ.	Εκτέλ.	Σ - Α

4. Τζαζ	-- X--				-- X--				• Χαρακτηριστικά Τζαζ (μάθ. 4.2)				• Ελληνική ή/και Κυπριακή Τζαζ (μάθ. Γ' Γυμν. 5.3)			
	Δ.Ε.Ε.				Δ.Ε.Ε.				Δ.Ε.Ε.				Δ.Ε.Ε.			
	Ακρ.	Τραγ.	Εκτέλ.	Σ - Α	Ακρ.	Τραγ.	Εκτέλ.	Σ - Α	Ακρ.	Τραγ.	Εκτέλ.	Σ - Α	Ακρ.	Τραγ.	Εκτέλ.	Σ - Α
5. Δημοφιλής Μουσικής	• Ελεύθερο π.χ. "Life is life" (μάθ. Ενότητα Β1β)				• Ελεύθερο π.χ. ποπ, ραπ, ροκ εν ρολ, Beatles (μάθ. 4.4)				• Χαρακτηριστικά της Ροκ (μάθ. 4.3)				• Ελεύθερο			
	Δ.Ε.Ε.				Δ.Ε.Ε.				Δ.Ε.Ε.				Δ.Ε.Ε.			
	Ακρ.	Τραγ.	Εκτέλ.	Σ - Α	Ακρ.	Τραγ.	Εκτέλ.	Σ - Α	Ακρ.	Τραγ.	Εκτέλ.	Σ - Α	Ακρ.	Τραγ.	Εκτέλ.	Σ - Α
6. Κινηματογραφική Μουσική, Μιούζικαλ	• Ελεύθερο π.χ. «Lion King» (μάθ. Ενότητα Β1α), «Μελωδία της Ευτυχίας (μάθ. Ενότητα Β3 και Ενότητα Ε1α)				• Ελεύθερο				• Ελεύθερο				• Μουσική και Κινηματογράφος (μαθ. 3.1) • Μουσική και Διαφήμιση (μαθ. 3.2) → με χρήση μουσικής τεχνολογίας (υποχρεωτικό)			
	Δ.Ε.Ε.				Δ.Ε.Ε.				Δ.Ε.Ε.				Δ.Ε.Ε.			
	Ακρ.	Τραγ.	Εκτέλ.	Σ - Α	Ακρ.	Τραγ.	Εκτέλ.	Σ - Α	Ακρ.	Τραγ.	Εκτέλ.	Σ - Α	Ακρ.	Τραγ.	Εκτέλ.	Σ - Α

Προγραμματισμοί Β' και Γ' Λυκείου

- στη συνέχεια, με τους διδάσκοντες

Ειλικρινείς Ευχαριστίες:

Εκπαιδευτικό Υλικό

Β' Λυκείου

Ιωάννα Σατραζάμη

Σοφία Πετούση

Σταύρια Κοτσώνη - Brown

Έλενα Παπαευριπίδου

Μαρία Ζαννέτου

Χριστίνα Πάιπερ

Γ' Λυκείου

Αντριάνα Σεργίδου

Ευαγόρα Καραγιώργη

Στέλλα Κουάλη

Βούλα Χοίρα

Αναστάσης Πόλης

Μαρία Αγρότη

Χρίστο Σταυρινίδη

Εισηγήσεις στους ΔΕΕ:

Μαρίνα Παναγιώτου

Χρήστο Μάνο

Έλενα Αργυρού

Αντριάνα Σεργίδου

Χρίστο Σταυρινίδη

Γεωργία Φυλακτού

Αγγελίνα Νικολαΐδου

Γεωργία Καλλή

Χρίστο Σταυρινίδη

Έλενα Παπαευριπίδου

Μαρία Ζαννέτου

Λευκή Στυλιανού

Χριστίνα Πάιπερ

Αιτωλινία Φοράρη
Σεμινάριο ΕΜΕ Μουσικής
09/17

1. Διδακτικά Εγχειρίδια και Εκπαιδευτικό Υλικό
B4: Α΄ Γυμνασίου - Α΄ Λυκείου

2. Ιστοσελίδα Μουσικής

3. Επόμενο στάδιο

Απαραίτητα Υλικά

Πυρηνικές Δεξιότητες/ Γνώσεις

1. Ριφς
2. Ηλεκτρικά Όργανα
3. Μέτρο 4/4, Τονισμούς στο 2-4
4. Στίχοι με κοινωνικά κ.ά. μηνύματα

Πυρηνικές Δεξιότητες/ Γνώσεις

Προαπαιτούμενες

1. Ριφς
2. Ηλεκτρικά Όργανα
3. Μέτρο 4/4, Τονισμούς στο 2-4
4. Στίχοι με κοινωνικά κ.ά. μηνύματα

Πυρηνικές Δεξιότητες/ Γνώσεις

1. Ριφς
2. Ηλεκτρικά Όργανα
3. Μέτρο 4/4, Τονισμούς στο 2-4
4. Στίχοι με κοινωνικά κ.ά. μηνύματα

Προαπαιτούμενες

1. Οστινάτο
2. καμία
3. παλμός, έμφαση, απλά μέτρα
4. καμία

1. Αφόρμηση

Πυρηνικές Δεξιότητες/ Γνώσεις

1. Ριφς
2. Ηλεκτρικά Όργανα
3. Μέτρο 4/4, Τονισμούς στο 2-4
4. Στίχοι με κοινωνικά κ.ά. μηνύματα

Προαπαιτούμενες

1. Οστινάτο
2. καμία
3. παλμός, έμφαση, απλά μέτρα
4. καμία

Πυρηνικές Δεξιότητες/ Γνώσεις

1. Ριφς
2. Ηλεκτρικά Όργανα
3. Μέτρο 4/4, Τονισμούς στο 2-4
4. Στίχοι με κοινωνικά κ.ά. μηνύματα

Προαπαιτούμενες

1. Οστινάτο
2. καμία
3. παλμός, έμφαση, απλά μέτρα
4. καμία

2. ::::

1. Αφόρμηση

Πυρηνικές Δεξιότητες/ Γνώσεις

1. Ριφς
2. Ηλεκτρικά Όργανα
3. Μέτρο 4/4, Τονισμούς στο 2-4
4. Στίχοι με κοινωνικά κ.ά. μηνύματα

Προαπαιτούμενες

1. Οστινάτο
2. καμία
3. παλμός, έμφαση, απλά μέτρα
4. καμία

1. Αφόρμηση

2. ....

Προαιρετικό Σεμινάριο
Λευκωσία κ Λεμεσό
Νοέμβριο

Πάντοτε στη διάθεσή σας,

Πολλά Ευχαριστώ, και

Καλή σχολική χρονιά!

